

У С Т А В

НА

*НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ
„Г.С.РАКОВСКИ-1901”*

с. ИЗГРЕВ, общ. ЛЕВСКИ

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Народните читалища са традиционни самоуправляващи се български културно – просветни и възпитателна сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно – просветни задачи. В тяхната дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

(2) Народното читалище е юридическо лице с нестопанска цел.

Чл. 2. (1) Целите на народното читалище са да задоволяват потребностите на гражданите, свързани със:

1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място, където осъществява дейността си;

2. запазване на обичаите и традициите на българския народ;

3. разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;

4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;

5. осигуряване на достъп до информация.

(2) За постигане на целите по ал. 1 читалището извършва основни дейности, като:

1. уреждане и поддържане на библиотеки, читални, фото-, фоно-, филмо- и видеотеки, както и създаване и поддържане на електронни информационни мрежи;

2. развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;

3. организиране на школи, кръжоци, курсове, клубове, кино- и видеопоказ, празненства, концерти чествания и младежки дейности;

4. събиране и разпространяване на знания за родния край;

5. създаване и съхраняване на музейни колекции съгласно Закона за културното наследство;

6. предоставяне на компютърни и интернет услуги.

(3) Народното читалище може да развива и допълнителна стопанска дейност, свързана с предмета на основната му дейност, в съответствие с действащото законодателство, като използва приходите от нея за постигане на определените в устава му цели. Народното читалище не разпределя печалба.

(4) Народното читалище няма право да предоставя собствено или ползвано от него имущество възмездно или безвъзмездно:

1. за хазартни игри и нощни заведения;
2. за дейност на нерегистрирани по Закона за вероизповеданията религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общности;
3. за постоянно ползване от политически партии и организации;
4. на председателя, секретаря, членовете на настоятелството и проверителната комисия и на членовете на техните семейства.

Чл. 3. Народното читалище може да се сдружава за постигане на своите цели, за провеждане на съвместни дейности и инициативи при условията и по реда на закона за народните читалища.

Глава втора

УЧРЕДЯВАНЕ И ЧЛЕНСТВО

Чл. 4. (1) Читалище могат да учредят най-малко 50 дееспособни физически лица за селата .

(2). Учредителното събрание приема устава на читалището и избира неговите органи.

(3). Читалището може да открива клонове в жилищни райони и други села, в които няма други читалища.

Чл. 5. (1). Читалището придобива качество на юридическо лице с вписването му в регистъра за организации с нестопанска цел на Окръжен съд гр. Плевен.

(2). Действията на учредителите, извършени от името на читалището до деня на вписването, поражда права и задължения само за лицата, които са ги извършили. Лицата, сключили сделките, отговарят солидарно за поетите задължения.

Глава трета

У П Р А В Л Е Н И Е

Чл.6(1) Членовете на читалището са индивидуални, колективни и почетни.

(2) Индивидуалните членове са български граждани. Те биват действителни и спомагателни:

1. действителни членове са лица навършили 18 години, участват в дейността на читалището и редовно плащат членски внос. Те имат право да избират и бъдат избрани.

2. Спомагателни членове са лица до 18 годишна възраст, които нямат право да избират и да бъдат избрани.

(3) Колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалището, подпомагат дейността му, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас в общото събрание. Колективни членове могат да бъдат:

1. професионални организации
2. стопански организации
3. търговски сдружения
4. кооперации и сдружения
5. културно-просветни и любителски клубове и творчески колективи

(4) Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с особено големи заслуги към читалището.

Чл.7. Органи на читалището са Общото събрание, Настоятелството и Проверителната комисия.

Чл.8 (1) Върховен орган на читалището е Общото събрание.

(2) Общото събрание на читалището се състои от всички негови членове имащи право на глас.

Чл.9 (1) Общото събрание:

1. изменя и допълва устава
2. избира и освобождава членовете на Читалищното настоятелство, Проверителната комисия и Председателя
3. приема вътрешни актове, необходими за организацията и дейността на читалището
4. изключва членове на читалището
5. определя основни насоки за дейността на читалището
6. взема решение за членуване или прекратяване на членството в читалищното сдружение
7. приема бюджета на читалището
8. приема годишния отчет на читалището до 30 март на следващата година.

9. определя размера на членския внос
10. отменя решения на органите на читалището
11. взема решения за откриване филиали на читалището
12. взема решения за прекратяване на читалището

13. взема решения за внасяне до съда на незаконосъобразни действия на ръководството или отделни читалищни членове.

(2) Решенията на Общото събрание са задължителни за другите органи на читалището.

Чл.10 (1) Редовно Общо събрание на читалището се свиква от Настоятелството най-малко веднъж годишно. Извънредно Общо събрание може да бъде свикано по решение на Настоятелството, по искане на Проверителната комисия, или на една трета от членовете на читалището имащи право на глас. При отказ на настоятелството да свика извънредно общо събрание, до 15 дни от постъпването на искането проверителната комисия или една трета от членовете имащи право на глас да свикат извънредно общо събрание от свое име.

(2) Поканата за събранието трябва да съдържа дневния ред, датата, часът, мястото на провеждане и кой го свиква. Поканата трябва да бъде получена не по-късно от седем дни, преди датата на провеждане. В същия срок, на общо достъпни места трябва да бъде обявено и поканата за събранието.

(3) Общото събрание е законно, ако присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум събранието се отлага с един час. Тогава събранието е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при редовно общо събрание и не по-малко от една трета от членовете при редовно общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредно общо събрание.

(4) Решенията по чл.9 ал.1, т.1, 4, 10, 11 и 12, се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

(5) Две трети от членовете на общото събрание на читалището могат да предевят иск пред Окръжен съд Плевен за отмяна на решение на общото събрание, ако то противоречи на закона за народните читалища или на този устав.

(6) Искът се предевява с едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

Чл.11 (1) Изпълнителен орган на читалището е Настоятелството, което се състои най-малко от трима членове, избрани за срок от три години. Същите да нямат роднински връзки по права и сребърна линия до четвърта степен.

(2) Читалищно Настоятелство:

1. свиква Общото събрание

2. осигурява изпълнението на решенията на Общото събрание
3. подготвя и внася в Общото събрание проекти за основните насоки на дейността, бюджета, годишния отчет
4. подготвя и внася в общото събрание отчет за дейността на читалището
5. назначава Секретаря на читалището и утвърждава длъжностната му характеристика.

(3) Настоятелството взема решения с мнозинство повече от половината му членове.

Чл.12 (1) Председателят на читалището е член на настоятелството и се избира от Общото събрание за срок до три години. В негово отсъствие се замества от Секретаря на читалището.

(2) Председателят:

1. организира дейността на читалището съобразно закона, устава и решенията на общото събрание;

2. представлява читалището;

3. свиква и ръководи заседанията на настоятелството и председателства общото събрание;

4. отчита дейността си пред настоятелството;

5. сключва и прекратява трудовите договори със служителите съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на настоятелството.

Чл.12а (1) Секретарят на читалището:

1. организира изпълнението на решенията на настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета;

2. организира текущата основна и допълнителна дейност;

3. отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал;

4. представлява читалището заедно и поотделно с председателя.

5. Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и на проверителната комисия по права и по сребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/съпруга на председателя на читалището.

Чл.13 (1) Проверителната комисия се състои най-малко от трима членове, избрани за срок до 3 години.

(2) Членове на проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудовоправни отношения с читалището или са роднини на членове на настоятелството, на председателя или на секретаря по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен.

(3) Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на настоятелството, председателя и секретаря на читалището по спазване на закона, устава и решенията на общото събрание.

(4) При констатирани нарушения проверителната комисия уведомява общото събрание на читалището, а при данни за извършено престъпление - и органите на прокуратурата.

Чл.14 Не могат да бъдат избирани за членове на Настоятелството и на Проверителната комисия лица, които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления.

Чл. 14а. Членовете на настоятелството, включително председателят и секретарят, подават декларации за конфликт на интереси при условията и по реда на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси. Декларациите се обявяват на интернет страницата на читалище.

Глава четвърта

ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 15. Имуществото на читалището се състои от право на собственост и от други вещни права, вземания, ценни книжа, други права и задължения.

Чл. 16. Читалището набира средства от следните източници:

1. членски внос;
2. културно-просветна и информационна дейност;
3. субсидия от държавния и общинските бюджети;
4. наеми от движимо и недвижимо имущество;
5. дарения и завещания;
6. други приходи.

Чл.17 (1) Читалището не може да отчуждава недвижими вещи и да учредява ипотека върху тях.

(2) Движими вещи могат да бъдат отчуждавани залагани, бракувани или заменени с по-доброкачествени само по решение на настоятелството.

Чл.18 (1) Читалищното настоятелство изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приема от общото събрание.

(2) Отчетът за изразходваните от бюджета средства се представя в община

Чл. 18а. (1) Председателят на народното читалище ежегодно в срок до 10 ноември представя на кмета на общината предложения за своята дейност през следващата година.

(2) Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на общината и общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по ал. 1 и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

Глава пета

ПРЕКРАТЯВАНЕ

Чл. 19. (1) Читалището може да бъде прекратено по решение на общото събрание, вписано в регистъра на окръжния съд. То може да бъде прекратено с ликвидация или по решение на окръжния съд, ако:

1. дейността му противоречи на закона, устава и добрите нрави;
2. имуществото му не се използва според целите и предмета на дейността на читалището;
3. е налице трайна невъзможност читалището да действа или не развива дейност за период две години. В тези случаи министърът на културата изпраща сигнал до прокурора за констатирана липса на дейност на читалище;
4. не е учредено по законния ред;
5. е обявено в несъстоятелност.

(2) Прекратяването на читалището по решение на окръжния съд може да бъде постановено по искане на прокурора, направено самостоятелно или след подаден сигнал от министъра на културата

(3) Прекратяването на читалището по искане на прокурора се вписва служебно.

Глава шеста

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 20. Председател или секретар, който предостави имущество в нарушение на чл. 2, ал.5 се наказва с глоба в размер нот 500 до 1000 лв. И с лишаване от право да заема изборна длъжност в читалището за срок от 5 години.

Чл. 21. Председател на читалище, който не заяви вписване в регистъра на народните читалища в срок предвиден за това от ЗНЧ се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 22. Председател на читалище, който не представи доклад за изпълнението на читалищните дейности и за изразходените от бюджета средства в срока по чл.18, ал.2 се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 23. нарушенията се установяват с актове на:

1. оправомощени от министъра на културата длъжностни лица – за нарушения по чл. 21
2. кмета на общината или оправомощени от него длъжностни лица – за нарушения по чл. 20 и 22.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Празник на читалището е 24 май – деня на св.кв. Кирил и Методий, на славянската писменост, на българската просвета и култура.

2. Устава на читалището е приет на отчетно – изборно събрание, състояло се на 17.08.2019 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЧИТ. НАСТОЯТЕЛСТВО